

Informatieve notitie: Veilig Thuis Drenthe

Inhoud

1. Inleiding	2
2. Taken Veilig Thuis Drenthe	2
3. Ontwikkelingen laatste jaren	3
3.1. Financiën	3
3.2. Inspectie en kwaliteit	4
3.3. Professionalisering	4
3.4. Huisvesting	5
4. Huidige stand van zaken	6
4.1. Landelijk programma 'Geweld hoort nergens thuis'	7
4.2. Veranderingen werkwijze in 2019	7
4.3. Financiering en Personeel	9
5. Conclusie	

1. Inleiding

Veilig Thuis Drenthe (VTD) is op 1 januari 2015 ontstaan uit de fusie van het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling van Bureau Jeugdzorg en het Steunpunt Huiselijk geweld van de GGD. Vanaf dat moment is VTD onderdeel van de GGD Drenthe en voor de 12 Drentse gemeenten het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling en Huiselijk Geweld.

Het Dagelijks Bestuur van de GGD heeft per brief op 1 november jl. de Colleges en Raden toegezegd u nader te informeren over wat de opdracht en koers en het ingezette veranderings-traject van Veilig Thuis Drenthe heeft opgeleverd en hoe het gaat met de dienstverlening. Met deze informatienotitie informeren wij u graag over:

- wat we doen (hoofdstuk 2);
- welke ontwikkelingen achter ons liggen (hoofdstuk 3);
- hoe VTD er op dit moment voor staat (hoofdstuk 4) en
- welke uitdagingen op ons afkomen (hoofdstuk 5).

2. Taken Veilig Thuis Drenthe

Bij Veilig Thuis Drenthe kunnen slachtoffers en daders, omstanders en betrokkenen en professionals terecht voor advies en ondersteuning bij (vermoedens van) huiselijk geweld en kindermishandeling. VTD brengt hulp op gang en doet, als dat nodig is, zelf onderzoek bij ernstige en/of complexe meldingen. VTD werkt in een ketenaanpak samen met de collega's van de politie, het openbaar ministerie, de raad voor de kinderbescherming, jeugdbeschermingsorganisaties en de gemeente (sociale wijkteams). In de ketenaanpak zijn afspraken gemaakt over de samenwerking en de overdracht van verantwoordelijkheden, zodat de dienstverlening voor melder en slachtoffer helder is en zo effectief mogelijk verloopt.

Veilig Thuis Drenthe heeft als Advies- en Meldpunt een specifieke verantwoordelijkheid in de keten, waarbij medewerkers van Veilig Thuis objectief handelen en niet opereren als behandelend hulpverlener. De medewerkers zijn in staat om vanuit een specifieke deskundigheid meldingen te ontvangen en te verrijken met informatie, advies te geven aan (potentiële) melders en waar nodig onderzoek te doen.

Naast het zijn van Advies- en Meldpunt coördineert Veilig Thuis Drenthe in opdracht van de gemeenten de uitvoering van de Wet Tijdelijk Huisverbod.

Veilig Thuis Drenthe heeft bij de uitvoering van haar werkzaamheden te voldoen aan verschillende (wettelijke) kaders, landelijke richtlijnen (o.a. handelingsprotocol), kwaliteitseisen en toetsingskaders van de inspectie en aan een kwaliteitskeurmerk (in Drenthe is dit de HKZ). VTD werkt vanuit een regionale visie Huiselijk geweld en Kindermishandeling en heeft vastgelegde samenwerkingsafspraken met de 12 Drentse gemeenten en met haar ketenpartners. Het landelijk vastgestelde handelingsprotocol Veilig Thuis geeft duidelijke richtlijnen die algemeen geldend zijn

voor alle Veilig Thuis organisaties in Nederland. Er worden eisen gesteld aan de inrichting van de interne processen, vastlegging en navolgbaarheid van de handelingen, de professionaliteit van de medewerkers en de kwaliteit van de inhoudelijke besluitvorming.

Continuïteit en (lever)betrouwbare dienstverlening zijn kritische parameters voor Veilig Thuis Drenthe. Inwoners en professionals moeten, als zij een beroep doen op Veilig Thuis, kunnen vertrouwen op een snelle en adequate behandeling van hun vraag of melding. Onnodig wachten in kwetsbare situaties waarin de slachtoffers zich vaak bevinden, is onacceptabel en risicovol. Veilig Thuis heeft, in dit kader, daarom te maken met een aantal (wettelijke) eisen waar het gaat om doorlooptijden en termijnen.

3. Ontwikkelingen laatste jaren

3.1. Financiën

Veilig Thuis Drenthe is in 2015 gestart met een begroting waarin de bestaande budgetten van het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling en het Steunpunt Huiselijk Geweld waren opgenomen. Al snel bleek dat deze budgetten niet toereikend waren. Dit had verschillende oorzaken:

- wijziging van taken en een toename van de productie;
- het niet kunnen voldoen aan alle wettelijke eisen (o.a. doorlooptijden);
- het moeten doorvoeren van aanpassingen in de bedrijfsvoering (werkprocessen en systemen);
- het uitvoeren van een veranderingstraject ter ondersteuning van het verbeteren van de kwaliteit;
- wijzigingen in de ketensamenwerking door veranderingen in het sociaal domein.

Begin 2015 en daarmee direct na de start, heeft VTD bij gemeenten kenbaar gemaakt dat de bestaande budgetten ontoereikend waren. Gelijktijdig is een Meerjarenplan VTD 2015-2018 gepresenteerd. VTD begroot inmiddels op basis van de verwachte productieaantallen van de activiteiten zoals adviezen, meldingen en onderzoeken. Bij het opstellen van de begroting wordt teruggekeken naar de productie van het jaar daarvoor en een inschatting gemaakt van de verwachte productie voor het begrotingsjaar. Omdat VTD tevens geconfronteerd wordt met nieuwe werkzaamheden voortkomend uit het landelijk handelingsprotocol en veranderende wettelijke taken zal zij op basis van landelijk opgestelde impactanalyses deze ontwikkelingen begroten. Waar nog te veel onduidelijkheid is, worden nieuwe ontwikkelingen wel aangekondigd, maar nog niet in de begroting opgenomen. Onderstaande tabel laat duidelijk de opwaartse beweging in de begroting zien:

Begrotingsjaar	Omvang begroting	Adviezen	Meldingen	Onderzoeken
2015	€ 2,6 miljoen	1.923 (1.780)	1.852 (1.190)	700 (525)
2016	€ 3,5 miljoen	2.555 (1.925)	1.759 (1.850)	659 (800)
2017	€ 4,1 miljoen	2.344 (2.600)	2.035 (1.750)	511 (450)
2018	€ 4,2 miljoen	PM (2.600)	PM (1.750)	PM (450)
2019	€ 4,5 miljoen	PM (2.300)	PM (2.150)	PM (490)

Gerealiseerde aantallen (met tussen haakjes begrote aantallen)

Aantallen uit jaarrekeningen en begrotingen GGD Drenthe

Zoals aangegeven was de begroting van VTD in 2015 een samenvoeging van de begrotingen van het Steunpunt Huiselijk geweld (dat al onderdeel was van de GGD) en de begroting van het Algemeen Meldpunt Kindermishandeling, dat onderdeel was van Bureau Jeugdzorg.

In 2016 is er een extra bijdrage van € 657.000 ontvangen uit het Drentse jeugdhulpbudget en is op advies van het Algemeen Bestuurlijk Overleg (ABO) een extra bijdrage van € 100.000 toegekend via de centrumgemeente. Verder zijn er door de centrumgemeente en de provincie nog bedragen toegekend voor verschillende ontwikkelmaatregelen.

In 2017 is bij gemeenten aangegeven dat het budget structureel moest worden verhoogd met € 1,1 miljoen en is een deel van de kosten gedekt uit de reserves van de GGD (€ 0,4 miljoen). Vanaf 2018 wordt de begroting onderbouwd door de gerealiseerde productieaantallen. Ook wordt jaarlijks inzichtelijk gemaakt wat nodig is voor loon- en prijscompensatie.

3.2. Inspectie en kwaliteit

De Inspectie Jeugdzorg (nu Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd) heeft vanaf 2015 in een aantal gefaseerde stappen getoetst of alle Veilig Thuis organisaties zich voldoende ontwikkelden en conform de wettelijk gestelde eisen hun werk zouden uitvoeren. Voor VTD zag het inspectietraject er als volgt uit:

- In augustus 2015 heeft de Inspectie de toets gericht op kwaliteit stap 1 uitgevoerd. VTD voldeed op dat moment aan 8 van de 24 eisen. Dit beeld paste bij de interne analyse. VTD heeft hierop maatregelen genomen, onder meer met het opstellen van het Meerjarenplan en het aanvragen van extra middelen.
- In juni 2016 voldeed VTD inmiddels aan 18 van de 24 eisen van toets 1. Toch werd VTD onder verscherpt toezicht gesteld. Veilig Thuis Drenthe voldeed daarmee net niet aan de ondergrens van inspectie-eisen (voldoen aan minimaal 20 eisen). Daarnaast vond de Inspectie dat er te weinig zicht was op veiligheid in de gemelde casuïstiek, doordat zij een wachtlijst aantrof en er onvoldoende zicht was op de casussen die nog gevolgd moesten worden in het oude registratiesysteem.
- Om ook de laatste verbeterpunten te realiseren, is een koers, inclusief verbeterplan, opgesteld gericht op het worden van een leverbetrouwbare en professionele organisatie. In november 2016 heeft de Inspectie wederom de toets gericht op kwaliteit stap 1 uitgevoerd en VTD voldeed toen aan 23 van de 24 eisen en het verscherpt toezicht werd opgeheven.
- In juni 2017 is de kwaliteit van Veilig Thuis stap 2 door de Inspectie uitgevoerd en VTD voldeed aan 27 van de 30 eisen. Een goed resultaat, ook wanneer gekeken wordt naar de resultaten van alle VT-organisaties in Nederland. In november 2017 voldeed VTD ook aan de HKZ-certificering.

3.3. Professionalisering

VTD is in 2015 gestart met 31,24 fte's (39 medewerkers). In 2018 zijn 43,67 fte's (63 medewerkers) werkzaam bij VTD. In 2015 was alleen sprake van medewerkers met een vast dienstverband.

Inmiddels wordt gewerkt met een combinatie van inzet van vaste medewerkers en een flexibele schil. Dit om de fluctuaties in de vraag goed te kunnen opvangen.

Meteen vanaf de start moest VTD een stevig verander- en verbetertraject inzetten. De afgelopen drie jaar is door de medewerkers hard gewerkt aan het realiseren van een (lever)betrouwbare en toegankelijke organisatie voor burgers en professionals die een beroep op Veilig Thuis doen. Een organisatie die voldoet aan de gestelde kwaliteitseisen en wettelijke termijnen en werkt conform het handelingsprotocol. Dat is voor elke organisatie belangrijk, maar zeker als het gaat om situaties waarin de veiligheid in gezinnen in het geding is. Enkele voorbeelden voor doorgevoerde verbeteringen binnen de organisatie:

- het inrichten van de werkprocessen van de kerntaken, het wegwerken van wachtlijsten en het zorgen voor dienstverlening binnen de daarvoor gestelde (wettelijke) termijnen;
- het ontsluiten van realtime-stuurinformatie, zodat er goed gestuurd kan worden op fluctuaties in de vraag, de productie en de termijnen;
- het normeren van de productie en het op orde brengen van de formatie op basis van deze normen (dit heeft geleid tot een uitbreiding van de formatie);
- het inrichten van een 24/7 bereikbaarheid;
- het aanpassen van de organisatiestructuur en het werken aan een andere sturingsfilosofie en cultuur van de organisatie;
- professionalisering van het personeel door begeleiding, training en opleiding;
- het maken en vastleggen van afspraken met samenwerkingspartners in de keten.

Eind 2017, begin 2018 is er voor gekozen - mede op basis van de positieve beoordeling van de Inspectie - om de intensieve sturing op de productie en de termijnen naar de teams en de medewerkers te normaliseren. Dit betekende het nemen van meer eigen verantwoordelijkheid door de medewerkers op kwaliteit en productie. Medewerkers gaven ook aan hieraan behoefte te hebben, en om meer samen te werken aan de inhoudelijke kwaliteitsontwikkeling van de organisatie. Uiteraard blijft de focus op het voldoen aan de gestelde eisen van dienstverlening. In 2018 zijn verder de voorbereidingen getroffen gericht op het adapteren van de nieuwe taken die per 1 januari 2019 naar alle Veilig Thuis organisaties komen en waarin mensen getraind en geschoold moeten worden en processen en systemen opnieuw moeten worden ingericht.

Met het afbouwen van het intensieve verandertraject is ook de externe inhuur verminderd. Door het terugbrengen van de inhuur (kwalitatief sterke professionals) werd helaas ook zichtbaar dat nog niet alle professionals in staat waren om hun productienorm te behalen en uit gesprekken met een aantal medewerkers bleek dat deze medewerkers niet achter de koers van de organisatie konden staan. Hierover is gericht (individueel) met medewerkers gesproken en hen is daarbij ondersteuning geboden. Een klein aantal medewerkers heeft vervolgens ervoor gekozen om een stap in hun loopbaan te zetten en hebben een andere baan aanvaard.

3.4. Huisvesting

De huisvesting werd door een groot aantal medewerkers als onvoldoende faciliterend/ondersteunend aan de werkzaamheden ervaren. Een werkgroep, met een vertegenwoordiging van medewerkers, is hiermee in 2017 aan de slag gegaan. Dit heeft geleid tot aanpassingen, waardoor medewerkers meer afgeschermd en kleinschaliger kunnen werken binnen het bestaande flex-concept van het gebouw.

4. Huidige stand van zaken

De Veilig Thuis organisaties kenden allen een intensieve start, zo ook in Drenthe.

Veilig Thuis Drenthe heeft in vier jaar een forse veranderopgave gerealiseerd. De basis is op orde, echter vraagt ook permanent om aandacht en onderhoud. Zodra de bezetting niet in lijn is met de formatie en zodra de meldingen en onderzoeken hoger liggen dan verwacht en begroot, heeft dit direct effect op het kunnen voldoen aan de wettelijk gestelde eisen en termijnen. Hieronder beschrijven we voor de belangrijkste aspecten de actuele stand van de dienstverleningsnormen per 1 november 2018:

Onderdeel	Toelichting stand van zaken
Meldingen	Het aantal meldingen is t/m oktober (1.646) 12% hoger dan begroot.
Adviezen	Het aantal adviezen is t/m oktober 2018 (1.785) 19% hoger dan begroot.
Onderzoeken	Het aantal onderzoeken is t/m oktober (389) 4% hoger dan de begroting.
Triagetermijn	Het triëren van de meldingen binnen (de wettelijke termijn van) 5 werkdagen is voor 92% van de zaken gelukt. De gemiddelde duur van een triagebesluit is laag (gemiddeld 3 werkdagen).
Wachttijd	- De gemiddelde wachttijd tussen binnenkomst melding en start van het onderzoek is hoger dan de toegestane 5 dagen, namelijk 10 dagen in de afgelopen 10 maanden. 52% van alle onderzoeken start in 2018 binnen de wettelijke termijn van 5 dagen na melding.
Werkvoorraad	Per peildatum 1 november: 6 casussen.
Afronding onderzoeken	Het aandeel onderzoeken dat binnen de wettelijke termijn van 75 dagen na melding wordt afgerond, was in de eerste tien maanden van dit jaar 72%.

4.1. Landelijk programma 'Geweld hoort nergens thuis'

Vanuit het landelijk programma 'Geweld hoort nergens thuis' - wat dit jaar door de minister gelanceerd is - is een gezamenlijke ambitie geformuleerd op het signaleren, stoppen en duurzaam oplossen van huiselijk geweld en kindermishandeling. Deze ambitie omvat drie punten:

1. Eerder en beter in beeld

Door het geweld eerder en beter in beeld te hebben, kan de duur van het geweld worden verkort en kan erger worden voorkomen. Door het geweld beter in beeld te hebben, weten we beter hoe het slachtoffer en diens omgeving het beste kan worden geholpen.

2. Stoppen en duurzaam oplossen

Het geweld wordt zo snel mogelijk gestopt. Samenwerkende hulpverleners bieden samenhangende hulp, gericht op duurzaam herstel van veiligheid. Plegers worden passend aangepakt. Voor het hele gezinssysteem wordt steun of hulp georganiseerd die bijdraagt aan herstel en veerkracht. Alle gezinsleden en hun sociale netwerk zijn betrokken (systeemgericht). Waar nodig in samenwerking met de veiligheidsketen.

3. Specifieke groepen

Voor een aantal specifieke doelgroepen met specifieke problemen is extra aandacht nodig. Het programma omvat een aantal extra acties rondom deze specifieke groepen.

Het Meerjarig Uitvoeringsplan van alle 26 Veilig Thuis organisaties maakt integraal onderdeel uit van het bovengenoemde actieprogramma.

4.2. Veranderingen in werkwijzen 2019

Aansluitend op deze ambitie hebben de 26 Veilig Thuis organisaties met elkaar afgesproken meer eenduidigheid en een kwaliteitsimpuls te geven aan de wijze waarop ze hun wettelijke taken uitvoeren. Met de verbeterde werkwijze draagt Veilig Thuis bij aan het effectiever stoppen van geweld en aan het doorbreken van intergenerationele overdracht van geweld in gezinnen en huishoudens. Veilig Thuis doet dit in nauwe samenwerking met ketenpartners en met gezinnen of huishoudens. Partnerschap staat hierin centraal. Voor 2019 zijn er drie belangrijke wijzigingen:

1. De radar en monitor.
2. Veiligheidsbeoordeling.
3. Verdeling tussen Veilig Thuis en wijkteams.

Ad 1 De radar en monitor

Deze radar- en monitorfunctie brengt meer situaties van huiselijk geweld en kindermishandeling beter in beeld:

a. Meer meldingen

Professionals gaan door de verbeterde meldcode afwegingskaders hanteren. Hierdoor komen er meer meldingen en zijn Veilig Thuis en de professionals vaker samen betrokken. De afwegingskaders dragen bij aan één taal over veiligheid, waardoor gemakkelijker afspraken gemaakt kunnen worden over de aanpak.

b. Meer historie

De Veilig Thuis organisaties leggen een landelijk Veilig Thuis register aan. Dat maakt het mogelijk bij alle meldingen na te gaan of een gezin of huishouden eerder is gemeld bij een andere Veilig Thuis organisatie.

c. Langer volgen

Voor gezinnen en huishoudens waar veiligheid uitblijft, wordt het monitoren door Veilig Thuis uitgebreid naar gemiddeld anderhalf jaar. Daarbij gaat Veilig Thuis - in samenwerking met de keten - met alle leden van het gezin en huishouden in gesprek over hún veiligheid. Veilig Thuis beperkt zich niet langer tot het beantwoorden van de vraag of er hulp is, maar gaat na of veiligheid tot stand komt en ook daadwerkelijk standhoudt. Is dat het geval dan rondt Veilig Thuis het monitoren af.

Ad 2 Veiligheidsbeoordeling

De werkwijze om de veiligheid te beoordelen (triage), is sinds de introductie hiervan in 2015 verder ontwikkeld. Vanaf 2019 beoordelen alle Veilig Thuis organisaties - met een vernieuwd instrument - de veiligheid bij alle binnengekomen meldingen op eenduidige wijze. Veilig Thuis informeert na vijf werkdagen de melder en de leden van het gemelde gezin of huishouden over de uitkomsten van de veiligheidsbeoordeling. Blijft de casus bij Veilig Thuis, dan wordt de melder tien weken na de veiligheidsbeoordeling geïnformeerd over de ketenpartner(s) waaraan de casus wordt overgedragen.

Ad 3 Verdeling tussen Veilig Thuis en wijkteams

De Veilig Thuis organisatie en de Drentse gemeenten maken nieuwe afspraken over de aanpak die volgt na een melding. Regionaal worden de criteria hiervoor afgestemd op de aanwezige kennis en kunde in de wijkteams. Voor casussen die na de veiligheidsbeoordeling niet in aanmerking komen voor directe overdracht aan een ketenpartner heeft Veilig Thuis twee diensten beschikbaar:

a. Voorwaarden & vervolg

Veilig Thuis werkt met het gezin of huishouden en met ketenpartners samen aan verdere hulp en behandeling. Veilig Thuis spreekt met de leden van het (gezins)systeem af wat tenminste moet gebeuren om ervoor te zorgen dat het direct veilig wordt. Deze afspraken noemen we Veiligheidsvoorwaarden. De Veiligheidsvoorwaarden worden door Veilig Thuis overgedragen aan ketenpartners die op basis hiervan veiligheids- en herstelplannen maken die moeten leiden tot stabiele veiligheid. De Veiligheidsvoorwaarden vormen ook de basis van de monitor van Veilig Thuis, waarbij gevolgd wordt of het daadwerkelijk veilig wordt in het gezin of huishouden.

b. Onderzoek

De dienst onderzoek wordt ingezet als er nog geen antwoord is op de vraag of er sprake is van huiselijk geweld of kindermishandeling. Onderzoek wordt ook ingezet in het geval de leden van het gemelde gezin of huishouden niet willen samenwerken met Veilig Thuis. Als uit het onderzoek blijkt dat er sprake is van huiselijk geweld of kindermishandeling, dan spreekt Veilig Thuis met de leden van het (gezins)systeem af wat tenminste moet gebeuren om ervoor te zorgen dat het direct veilig wordt.

4.3.Financiering en Personeel

Landelijk is voor het actieprogramma, via de decentralisatie uitkering Vrouwenopvang, € 38,6 miljoen beschikbaar gesteld aan de gemeenten. Voor 2019 is een aanvraag ingediend bij de centrumgemeente voor aanvullend structureel budget van € 474.000 voor de inrichting en uitvoering van de radar- en monitorfunctie en het triage-instrument. Of dit voldoende zal zijn, moet blijken. De effecten van de veranderingen worden landelijk nog uitgewerkt in het vernieuwde handelings-protocol, waarvan de impact nog niet volledig duidelijk is.

In 2018 zijn alle voorbereidingen door VTD getroffen, in aanpassing van processen en systemen en door intensieve scholing van alle medewerkers om per 1 januari 2019 conform de nieuwe werkwijze en het handelingsprotocol haar (deels nieuwe) taken uit te voeren. De uit de impactanalyse voortkomende, benodigde uitbreiding van capaciteit als gevolg van deze landelijke ontwikkelingen, hebben we nog niet helemaal kunnen realiseren als gevolg van een krappe arbeidsmarkt. Dit wordt erkend als een landelijk probleem dat speelt bij alle Veilig Thuis organisaties op dit moment. Mede ook ingegeven door de groei aan inzet van gekwalificeerde professionals in het sociaal domein. De genoemde ontwikkeling betekent echter dat er blijvend aandacht en ruimte gevonden moet worden om nieuwe mensen te werven en te investeren in het opleiden en inwerken. Wanneer jonge mensen (die in de basis gekwalificeerd zijn) starten, worden zij extra begeleid en geschoold om 'het vak' uit te oefenen.

Het vinden van geschikte vertrouwensartsen is zeer lastig. Dit komt niet alleen door een krappe arbeidsmarkt, maar ook door de werkinhoud en het verlies van de BIG-registratie wanneer alleen deze taken worden uitgevoerd. De GGD-organisatie is daarom aan het onderzoeken of combinatiefuncties kunnen worden gemaakt.

5. Conclusie

Veilig Thuis Drenthe heeft de afgelopen jaren hard gewerkt om een leverbetrouwbare en professionele organisatie te zijn en te blijven. De omstandigheden waarin het werk geleverd moest worden, waren niet altijd gemakkelijk. De dienstverlening is gericht op het direct stoppen en ook duurzaam stoppen van onveiligheid in gezinnen. Een zware en zeer wezenlijke taak die terecht grote maatschappelijke aandacht heeft. In de aanloop- en startfase was er onvoldoende budget en werd achterstand opgelopen. Twee werkculturen moesten bij elkaar komen. Ook werden er andere eisen gesteld aan de dienstverlening en daarmee aan het handelen van de medewerkers. Er zijn een aantal medewerkers vertrokken en er was groei van formatie. Er is nieuwe leiding gekomen. Nieuwe taken kwamen erbij en niet altijd is direct in te schatten wat dit betekent voor de inzet en daarmee benodigde capaciteit.

En ondanks dit kan aangegeven worden dat Veilig Thuis Drenthe uitgaande van de ontwikkelingsfase waarin overigens alle veilig Thuis organisaties mee te maken hebben, de basis op orde heeft en zich heeft voorbereid op de nieuwe ontwikkelingen en werkzaamheden vanaf 1 januari 2019. Dit alles had niet gekund zonder de inzet van de medewerkers waar veel aan gevraagd is en nog wordt en ook omdat gemeenten de budgetten hebben toegekend die nodig waren.